

prove nieuws

DE
PROV
ENIERS
WIJK

Dit is een uitgave van de Bewonersvereniging Provenierswijk

dec '17

nummer 4, jaargang 40

p. 5 Het Rotterdamse
experiment

p. 6 Waterstanden

Foto Marjan van Hoorn

Feestelijkheden

Lichtjesfeest: 20 december 2017 in de Waerschut en de Propeller, Oud en Nieuw, 31 december 2017 in de Propeller en Nieuwjaarsbijeenkomst, 5 januari 2018 in de Waerschut.

Werk in uitvoering De laatste loodjes

Het project Proveniersplein en singels nadert zijn voltooiing. Tot aan de kerst is er op het plein nog een vaste ploeg van drie bouwvakkers en een uitvoerder aan het werk om de klus te klaren. 27 januari is de officiële opening door de wethouder.

Eind oktober zit de laatste ploeg, die bestaat uit drie medewerkers van Van Gelder en de toezichthouder van de gemeente, samen met de directievoerder in Konak. De bouwkeet aan de Stationssingel is al afgebroken, maar dit is een goed alternatief. In een prettig gesprek en onder het genot van een kop koffie en thee geven zij inzicht in hun werk aan het plein en de singels. Ze hebben nog zes tot acht weken te gaan voordat ze aan een nieuw karwei beginnen.

Vakmannen

De drie vakmannen hebben allen een driejarige opleiding gevolgd en hun diploma in de grond-, weg- en

waterbouw gehaald. Zo weten Mohammed Andour en Bernard Schoemaker alles van bestrating, rioolwerk en grondwerk, 'we zijn allround vakman'. Wouter van Gelder, geen familie van de aannemer, is kraanmachinist van de grote graafkraan op rupsbanden.

Aan de linkerkant naast hen zit Dimitri Mureau die uitvoerder is. Bij de gemeente noemen ze dat toezichthouder. Aan de andere kant zit Frans de Ruever, directievoerder bij de gemeente en bekend van eerdere interviews voor de wijkkrant. Andour geeft aan dat de veiligheid van zowel zijn collega's als de voorbijgangers voor hem een hoge prioriteit heeft. Alle aspecten van

zijn werk vindt hij interessant en deze ploeg heel plezierig. Het mooiste vindt hij het werken met groen. 'De aanleg van planten, struiken en bomen, dat is fijn om te doen.' Schoemaker werkt graag aan de bestrating. 'Het werken met natuursteen, zoals met de roze tegels bij het station, vind ik mooi. Het geeft me voldoening te werken met mooie materialen.' Allemaal vinden ze het werk in de stad aantrekkelijk omdat zij de hele dag contact hebben met bewoners. 'Het is altijd gezellig om met de bewoners en de ondernemers in de wijk te spreken. Die laten ook hun waardering en erkenning blijken.' De Ruever en Mureau zijn zeer tevreden over de samenwerking met de mannen van Van Gelder. De Ruever zou altijd wel met dergelijke collega's willen werken. 'Zij hebben bij dit werk stuk voor stuk hun kwaliteit prima laten zien.'

De planning

Zoals gezegd is het werk rond Kerst 2017 achter de rug en kan iedereen

genieten van de feestdagen. Maar voor die tijd moet er nog hard worden gewerkt. Begin november is het werk aan het bebouwde deel van het Proveniersplein van start gegaan. Dat betekent, de voorbereiding voor het grondwerk en de vernieuwing van het riool. De oude riolering is eruit gehaald en daarvoor is een nieuw stuk geplaatst. Een deel van de riolering onder de trambaan blijft liggen. Dat deel is dichtgemaakt en kan niet meer worden gebruikt. Het bestaande riool wordt verbonden met de districtsleiding, het hoofdriool van het district.

Aan het begin van een nieuw deel van het werk is het altijd opletten geblazen. De voetgangers en fietsers zijn dan nog niet gewend aan de afzetting en de machines. Soms rijden fietsers de 'vouwen uit je broek'. Dan moeten de bouwvakkers én werken én zorgen voor de veiligheid. Alle drie letten op, want met name Wouter van Gelder, de

>> lees verder op pag. 2

inhoud

Provenieuws
december 2017

p. 2
Wijknieuws

p. 3
Column

p. 5
Het Rotterdams experiment

p. 6
Waterproblemen in Noord

p. 7
Ondernemer in de wijk

p. 8
Schijndemocratie

p. 9
Wijkbewoner in beeld

p. 10
Historisch wijknieuws

p. 12
De Nieuwe Provenier

p. 14
Love is all

p. 15
Ouderen uit de wijk

p. 16
Afscheid van de Habbekratz

Wijknieuws

Feesten

Woensdag 20 december wordt het Lichtjesfeest gevierd in de Waerschut en de Propeller. Vanaf 15.00 uur zijn er activiteiten voor jong en oud en om 17.30 uur is er een gezamenlijke maaltijd. Op 31 december kun je samen met wijkbewoners Oud en Nieuw komen vieren in het Huis van de Wijk de Propeller, vanaf 18.00 uur. Vrijdag 5 januari 2018 kun je op Nieuwjaarsbijeenkomst in de Waerschut van 17.00 tot 19.00 je medebewoners het beste wensen voor 2018.

Vakanties

Tijdens de schoolvakantie is onze Inloop wijkkringloop de Habbekratz gesloten. In januari zal de Inloop voorlopig drie dagen in de week

geopend zijn: woensdag, donderdag en vrijdag van 11.00 tot 16.00 uur. De bewonersvereniging Provenierswijk gaat op vakantie en de activiteiten liggen stil van maandag 25 december 2017 tot en met vrijdag 5 januari 2018.

De Waerschut is gesloten van maandag 25 december 2017 tot en met 7 januari 2018. Het Geheugenpaleis op dinsdag 2 januari en de schaakcompetitie op 5 januari gaan gewoon door.

Gelukkig Nieuwjaar !
De bewonersvereniging Provenierswijk en de redactie van Provenieuws wensen alle wijkbewoners prettige feestdagen en een voorspoedig Nieuwjaar.

Lichtjesfeest 2017

Op woensdag 20 december is het weer tijd voor het Lichtjesfeest. Zoals elk jaar zijn er activiteiten voor ouderen, jongeren en kinderen en sluiten we het feest af met een gezamenlijke maaltijd (waarvoor je je moet opgeven).

Om 15.00 uur beginnen we met een bingo voor volwassenen in het Huis van de Wijk de Propeller. Vanaf 16.00 uur kunnen ouderen in de Waerschut onder leiding van Janine kerststukjes maken. Voor deze activiteit kun je je opgeven in de Waerschut.

Ondertussen begint om 15.00 uur in de gymzaal van de Propeller een tafeltennistoernooi voor jongeren. Daarnaast kan tafelfootbal worden gespeeld, gesjoeld, geschaakt en gedamd. Ook staat er een springkussen voor de kleintjes.

Om 16.00 uur is er een kinderbingo in de Propeller in de voorzaal.

Om 17.30 uur is het met z'n allen genieten van een heerlijke maaltijd in de Propeller. Wil je mee-eten dan moet je je aanmelden in de Waerschut of in de Propeller.

‘Oude man’

Mensen in deze wijk die mij kennen, weten dat ik haast dagelijks ‘een rondje om de kerk’ maak. En daar ik gelukkig nog steeds ‘eigen baas’ ben, betekent het dat ik in de loop van de late ochtend of vroege middag aan de slag ga met het bezoeken van mijn kroegen (de kroeg is mijn kerk). Want waarom zou je braaf naar de kerk gaan, als de ware zondaars bij bosjes in de cafés te vinden zijn. Wat zou Jezus trouwens doen als hij weer terug was op aarde? Preken van de kansel of in gesprek gaan met de verloren en verdwaalde schapen? Mocht ik Jezus binnenkort spreken, dan zal ik hem dit zeker vragen. En dan hoort u het wel.

>> Jim Postma

Aangezien ik mijzelf nog steeds beschouw als een van zijn trouwe volgelingen, kies ik al vele jaren voor mijn ‘kroegbezoeken’. Ook aan te bevelen aan de kerkgangers die trouw deponeren in de collectebussen van hun kerk. Trouwens valt ergens in het Heilige Boek te lezen dat Jezus met zijn discipelen met collectebussen liep? Nee. De geldwisselaars pleurde hij, op zijn Rotterdams gezegd, de tempel uit, veranderde water in wijn en liet een bruiloftpartij genieten van uit de hemel getoverde broden en vissen. (Amen.) Terug naar mijn kroegen. Zoals gezegd voor mij een dagelijks ritueel beginnend met koffie en de ochtendkranten. Je moet tenslotte ook op de hoogte blijven van het wereldgebeuren, niet waar? Pas daarna beginnen mijn gesprekken, niet zelden met een wijntje en een treintje. Een nogal dure bezigheid, maar omdat ik verder geen hobby's heb, kan ‘bruintje’ dit nog net trekken. Uiteraard zonder al te veel rondjes weg te geven, een geldknip kent ook zo zijn grenzen. Hoewel het altijd ‘beter is om te geven, dan om te nemen’, sprak ooit mijn

leermeester Jezus. Als ik aan het einde van mijn rit moet afrekenen, vraag ik altijd een bonnetje. Niet voor de belastingen of om dat bonnetje te kunnen declareren, maar eventueel ter controle en zeker als bewijs van betaling. ‘Zoals de waard is vertrouwt hij zijn gasten.’ Deze keer reken ik af bij café Reina aan de Bergweg. Achter de bar staat een nieuw en zeer charmant dienstertje. Zij kent mij nog niet en dus is zij verbaasd als ik haar vraag om het bonnetje. Als ze mij de rekening presenteert, ben ik stomverbaasd. Niet over de hoogte van het bedrag, maar over wat zij rechtsboven op de bon heeft geschreven. Namelijk: ‘Oude man’. Ik staar ernaar en kan het zelf maar moeilijk geloven. ‘Zo heet ik toch niet’, zeg ik als een boer met kiespijn. Zij kijkt mij met mijn inmiddels lange grijze baard meewarig aan en zegt verontschuldigend: ‘Maar meneer, ik weet uw naam toch niet.’ Daarop antwoord ik minder boos met een knipoog: ‘Dan kan je mij mijn naam toch vragen.’ Ik stel mij voor met mijn voornaam en vraag: ‘Mag ik dan ook de jouwe weten?’ Die zegt zij met

een allerliefste glimlach. Een week later zit ik koffie te drinken bij Boon aan de Proveniersstraat op het terrasje, om nog van het najaarszonnetje te genieten. Plotseling voel ik dat ik word aangestaard door twee jonge mannen. Als zij mijn vragende blik zien, staan ze allebei op. ‘Meneer, mag ik u wat vragen?’, begint de oudste. En hij vervolgt: ‘Mogen wij een foto van u maken voor ons studieproject op de academie?’ Een beetje wantrouwig, zoals ik in dit soort situaties ben, vraag ik: ‘En waar heb ik dit dan wel aan verdiend?’ ‘Nou’, antwoordt de student, ‘wij vinden u een mooie man!’ Ik val van verbazing haast van mijn stoel. Als ze een portretfoto van mij hebben gemaakt, wensen ze mij ‘een zeer goede dag’. Bijna triomfantelijk gaan zij er met hun ‘buit’ vandoor. Ik kijk hun glunderend na. Tot mijn vriendin, die zwiingend naast mij zat, zegt: ‘Wat ben jij toch goedgelovig. Straks sta je in een portretserie van zwervers in de hele stad te kijk!’

Jim Postma

>> vervolg artikel pag. 1

kraanmachinist kan niet alles zien. ‘Voorbijgangers doen de gekste dingen, ze lopen met gemak onder de giek van mijn kraan door.’ Dat is vragen om moeilijkheden. De werkzaamheden aan de rijbaan en het spoor zijn half november afgerond. De spanmasten voor de bovenleiding van de tram zijn medio november aan gelegd. Gevolgd door de aanleg van de drainage, tot eind november. De trillingsplaten bij de gevels van de woningen worden geplaatst van eind november tot begin december. Daarna wordt het trottoir gelegd, de rijbaan van asfalt voorzien en het fietspad aangesloten op het bestaande fietspad. Dat is allemaal klaar rond half december.

Puntjes op de i

Ondertussen zijn er nog wat werkzaamheden te doen, die De Ruever ‘finetuning’ noemt, de puntjes op

de i dus. ‘Er worden nog enkele bomen geplant bij het Statenpad en bij de tramhalte van de Stationssingel. Verder komt er nog beplanting op verschillende plekken aan de singels.’

De vervanging van de paaltjes voor de ingang van het station wordt uitgevoerd in twee fases. Het gedeelte bij de oliebolenkraam is voor de kerst klaar. De locaties bij ‘Uit Eigen Stad’ en het fietspad bij de Provenierstunnel gaan begin volgend jaar in uitvoering. Dan worden nog zebrapaden van het station naar de overzijde aangelegd.

De Ruever wil het volgende nog even kwijt: ‘De firma Vobi heeft de onderkanten, het betonwerk en het staal van de bruggen gemaakt.’

Finale

Als alles klaar is, zal de wethouder het Proveniersplein openen.

Wellicht is er ook nog een feestelijke afsluiting. De ploeg van Van Gelder zal na het werk een drankje en een hapje nemen ter afronding van een geslaagd karwei. Waar dat

gebeurt houden zij voor zich, maar zij weten zeker dat het gezellig gaat worden!

Bewonersvereniging, werkgroep CS

De Klimop neemt afscheid

Bij afscheid nemen hoort dat alles wat je doet voor de laatste keer is. We hebben onze laatste Halloween gevierd. Iedereen zag er geweldig uit. Straks hebben we onze laatste Sinterklaas en Kerstviering. We gaan dit groots vieren. Na de kerstvakantie hebben we een aantal activiteiten waarbij we ook de bewoners van de wijk uitnodigen. We denken aan een bingo, een rommelmarkt, een fototentoonstelling en het afscheidsfeest op 4 juli.

Zodra alle data bekend zijn, zullen we dat laten weten. Voor nu wensen we iedereen fijne feestdagen.

Vergroening van het Ungerplein

Bij het Ungerplein is de eerste schop feestelijk de grond ingegaan. Een van de bewoners bracht een voor de gelegenheid zelf geschreven en gecomponeerd lied ten gehore, waarbij hij zichzelf begeleidde op de gitaar. Vervolgens is door een flink aantal bewoners op 4 november de eerste plantfase gezamenlijk afgerond. De volgende plantdagen zullen waarschijnlijk in het voorjaar volgen. Enthousiast geworden door deze aanpak heeft een eigenaar van een aantal panden op het plein toegezegd bloembollen te zullen sponsoren. Ze zijn onmiddellijk aangeschaft en zitten in de grond.

Ontwikkelingen Rotterdam Central District

De bouwplannen voor het Rotterdam Central District (RCD) zijn opnieuw aan de orde. Er is een nieuwe notitie verschenen met als titel 'Ontwikkelstrategie RCD'. Het is nog een concept, maar wethouder Simons heeft de notitie al aan de gemeenteraad gezonden. Stadsontwikkeling is vol goede moed, de economie is weer aangetrokken, Rotterdam kan de hoogte in.

De leiders van het project verwachten veel van de plannen. Er is, zegt men, een aantrekkelijk markt en een groeiende belangstelling van de ontwikkelaars voor het RCD. Toch gaan niet alle locaties tegelijkertijd worden aangepast. Er is een fasering.

Het Delftseplein en de Conradtstraat zijn het eerst aan de beurt. Eind 2017 gaat de tender starten voor het Delftseplein. Een tender is een procedure waarbij door middel van inschrijving getracht wordt een bepaalde dienst of product te verkrijgen. Aan de inschrijver op de tender met de beste score wordt de opdracht gegund. Tender is Engels en in goed Nederlands 'aanbesteding'.

Hoog

Medio 2018 wordt verwacht dat voor de locatie Delftseplein als eerste de gunning kan plaatshebben. De concrete bouw kan waarschijnlijk in 2020 plaatsvinden. Voor de Conradtstraat kan vanaf 2018 een tender worden gestart.

De gebouwen worden hoog. Voor de toren op het Delftseplein is de hoogte van 70 tot maximaal 140 meter het uitgangspunt. Voor de toren aan de Conradtstraat is de hoogte 70 tot maximaal 170 meter. De onderbouw krijgt in beide gebouwen een hoogte van 30 meter. Het gaat om hoge gebouwen, die voor de Provenierswijk grote consequenties zullen hebben.

Gezond ontbijten

Basisschool De Provenier deed mee met het Nationaal Schoolontbijt. Ongeveer 270 leerlingen kregen donderdag 9 november een gezond ontbijt voorgeschoteld in hun klas.

Tijdens de week van het Nationaal Schoolontbijt ontbijten in ons land meer dan een half miljoen kinderen gezond op school. Het doel is meer te leren over de belangrijkste maaltijd van de dag. Zeker voor kinderen is goed ontbijten noodzakelijk. Ontbijten helpt de darmen op gang en voorkomt concentratieproblemen. Ook laat het kinderen minder snel naar ongezonde tussendoortjes grijpen, waardoor het risico op overgewicht kleiner wordt. Daarnaast was het natuurlijk ook enorm gezellig en leuk!

Vincent Kievit,
Basisschool De Provenier

Herfstfeest bij Groos!

Elk jaar wordt er voor de vrijwilligers van de Bewonersvereniging een etentje georganiseerd vanwege hun inzet voor de wijk. Meestal wordt dat in de Waerschut georganiseerd. En dan zijn er altijd vrijwilligers die staan te koken en vrijwilligers die voor de aankleding en de bediening zorgen. Dit jaar is het anders aangepakt en is er gekozen om uit eten te gaan, zodat niemand een vinger hoefde uit te steken. 36 wijkbewoners die het hele jaar door actief bezig zijn voor anderen, konden lekker ontspannen en genieten van een heerlijk diner. Met dank aan de koks en gastvrouwen en -heren in opleiding van restaurant Groos! aan de rand van de provenierswijk.

Van gebiedscommissie naar wijkraden

Tekst Marjan van Hoorn

Een maand geleden plofte er bij alle bewoners van de Provenierswijk een brief van de gemeente op de mat. De aanhef luidde: Nieuw! De wijkraad Provenierswijk. De Provenierswijk en de vijf ander wijken in Noord zijn uitverkoren om mee te doen aan een experiment. Geen Gebiedscommissie meer voor Noord, maar zes wijkraden die elk afzonderlijk de gemeente mag adviseren over zijn wijk.

De gemeente Rotterdam heeft haar plannen gereed om, zoals zij het formuleert, meer democratie dichterbij de burgers te brengen. Dat geldt nog niet voor alle Rotterdammers want alleen in de gebieden Noord en Feijenoord mogen de bewoners deelnemen aan het experiment van wijkraden. Tijdens de gemeenteraadsverkiezing op 21 maart 2018 kunnen wijkbewoners stemmen op kandidaten uit hun wijk. Slechts vijf van hen worden verkozen om zitting te nemen in een wijkraad. In de brief van de gemeente die persoonlijk is geadresseerd, wordt iedereen van 16 jaar en ouder opgeroepen zich kandidaat te stellen. Lidmaatschap van een politieke partij is niet nodig, je hoeft alleen de handtekening van vijf wijkbewoners die jou ondersteunen, te overleggen. Heb je geen brief op naam ontvangen, dan voldoe je niet aan de eisen om je verkiesbaar te stellen. Naast die brief is er eind november een informatieavond in 't Kapelletje geweest.

Elke wijk, zo ook de Provenierswijk, krijgt een eigen wijkraad die voor de belangen van de wijkbewoners moet opkomen. 'We brengen meer zeggenschap dichtbij huis', zei wethouder Eedmans in een persbericht. Maar hoe zit het met de beslissingsbevoegdheid? Ligt die niet bij de gemeenteraad?

Elke wijkraad stelt samen met bewoners en bedrijven een wijkplan op met vijf doelen voor vier jaar. Elke wijkraad adviseert wat er specifiek in de wijk nodig is. Elke wijkraad honoreert bewonersinitiatieven tot een bepaald bedrag. Precies dezelfde taken als die van een gebiedscommissie. Alleen op kleinere schaal. Maar hoe organiseer je het wijkoverstijgende overleg?

Omdat in Noord de gebiedscommissie verdwijnt is aan Thomas Roskamp, Ina Chabot en Elske Schreuder, gebiedscommissieleden, gevraagd wat zij van het experiment vinden. En of zij zichzelf kandidaat gaan stellen voor hun wijk.

Thomas Roskamp

De gemeenteraad heeft besloten dat er iets nieuws moet komen: de wijkraad. Alhoewel nieuw? Volgens mij heeft de wijkraad in de jaren 70 al bestaan. Er is gekozen voor Noord omdat we het goed doen. De gemeenteraad denkt dat het met een wijkraad nog beter kan. Dat mensen meer betrokken raken bij hun wijk, kan ik alleen maar toejuichen. Dat heb ik de afgelopen jaren ook gedaan en het is een aanrader. Noord kennende zal het niet liggen aan het enthousiasme van de mensen die gaan meedoen. Wat ik spannend vind, is hoe de stad met dit enthousiasme omgaat. Komen de wethouders en raadsleden vaker het stadhuis uit? Gaan ambtenaren echt aan de slag met wat er speelt? Los van de politieke kleur willen veel Rotterdammers hetzelfde. Gaat de stad ernaar luisteren en er iets mee doen of legt ze het naast zich neer?

Ik ga me niet kandidaat stellen voor de wijkraad, maar ik heb me kandidaat gesteld voor de gemeenteraad. Vanuit Noord wil ik blijven kijken hoe het gaat om in de gemeenteraad de alarmbel of loftrompet te luiden.

Ina Chabot

Het is helemaal niet zo moeilijk om een rijtje negatieve punten op het voorgestelde experiment neer te zetten. Je zou sterk de indruk kunnen krijgen, dat de zo bejubelde inspraak en participatie van bewoners in relatie met het collegebeleid, nog verder wordt beperkt. Wat vooral steekt, is de argumentatie waarom we als Noord met het experiment 'gezegend' zijn. Het gaat namelijk zo goed in Noord, vandaar dat we dit wel aankunnen. Dat er nog te veel niet goed gaat (denk aan de waterhuishouding in de wijken!) wordt er even niet bij gezegd.

Toch wil ik bepleiten dat we dit experiment moeten aangrijpen om de komende periode met de magere bevoegdheden die we krijgen, zoveel als mogelijk aan participatie en betrokkenheid van en met bewoners blijven doen. De contacten die gelegd zijn gaan door het instellen van een wijkraad immers niet verdwijnen.

Zelf wil ik in het Liskwartier, waar ik woon, aan de slag. Ik blijf natuurlijk wel de gymgroep met de ouderen trouw in de Provenierswijk. Er staat geen muurtjes om de wijken; ik blijf me gewoon voor alles wat er gebeurt in Noord interesseren.

Elske Schreuder

Mijn partij, D66 staat altijd open voor verbeteringen in het systeem van volksvertegenwoordiging en burgerbetrokkenheid. Voordeel van de kleine geografische schaal van de wijkraden is dat de specifieke kennis en betrokkenheid van gekozen wijkraadsleden en hun kiezers kunnen toenemen. Er is nu veel wederzijds wantrouwen tussen burgers en overheid: hopelijk neemt dat af.

Vanuit mijn raam zie ik een deel van de Provenierswijk, daarom was ik meteen enthousiast toen ik die wijk als aandachtsgebied kreeg. Een spannende wijk, met mooie ontwikkelingen op zowel fysiek als sociaal gebied – van Proveniersplein via een brouwerij tot de pilot voor kwetsbare 75+-ers. Een actieve bewonersvereniging ook, die vaak met deskundige suggesties komt.

Mijn straat is de grens met Blijdorp, waar ik dus woon. Al ruim 35 jaar, op verschillende adressen. Het idee om daar in de toekomstige wijkraad te gaan, is heel aantrekkelijk! Die wijkraad kan goed gebruikmaken van de ervaring die in de Provenierswijk is opgedaan op het gebied van buitenruimte (water), sociaal beheer (eenzaamheid, armoede, diversiteit) en wijkconomie.

Waterstanden

Overzicht wateroverlastmeldingen uit notitie 'Monitoring Hoevebuurt 2017'.

- visueel vastgesteld Souterain
- doorgegeven Souterain
- wateroverlast voor de nieuwe riolering
- wateroverlast voor de nieuwe riolering, maar nu erger
- wateroverlast na de nieuwe riolering
- wateroverlast visueel opgemerkt, niet door bewoners maar door burendoorgegeven

Waterproblemen in Noord

Nieuwe ontwikkelingen over het water en de waterproblemen in de wijken van Noord hebben op zich laten wachten. Zelfs na drie maanden is de informatie daarover schaars. Een belangrijke stap in de informatievoorziening is dat de Agniesebuurt, het Oude Noorden en de Provenierswijk een website over het water in Noord hebben opgezet. Op die website www.Deltaplan-RotterdamNoord.nl kunnen meer gegevens worden gevonden.

Bewoners uit de Hoevebuurt hebben op 9 november opnieuw gesproken met ambtenaren van de gemeente over de situatie in de Provenierswijk. De bijeenkomst in oktober ging niet door, omdat er geen resultaten te melden waren. Ook op de 9de was de informatie minimaal. De inbreng van de gemeente beperkte zich tot de Hoevebuurt. De Stationssingel wordt nu wel gerekend tot dit gebied. Er zijn waar nodig peilbuizen geplaatst. De resultaten van de metingen moeten nog op gang komen, maar er zit schot in. Enkele bewoners van Harddraverstraat hebben in september en oktober gegevens verzameld over problematische zaken, zoals ondergelopen tuinen, het aantal souterrains, meldingen van overstroming en andere moeilijkheden. Op de bijeenkomst blijkt dat deze gegevens nog verder kunnen worden aangevuld. Ook moet de hoogte van de tuinen ten opzichte van het straatniveau worden gemeten. Daarvoor is speciaal materiaal nodig, waarvoor bij de Gebiedscommissie om een subsidie is aangevraagd. Bert de Doelder heeft een notitie met als titel 'Monitoring Hoevebuurt 2017' geschreven. Hij heeft de diagrammen over de waterstanden in de peilbuizen nader toegelicht en uitgelegd. Aan het einde van de bijeenkomst blijkt dat de bewoners en de ambtenaren menen dat er meer moet worden onderzocht en dat er meer gegevens moeten worden bijeengebracht. Daarom zullen de bewoners de gegevens verzamelen, die binnen hun mogelijkheden liggen. De ambtenaren doen hetzelfde en concentreren zich op aanvullend onderzoek door een derde partij (de 'second opinion', of het advies van een derde partij).

Agniesebuurt en Oude Noorden

De tweede Wateravond in De Nieuwe Banier op 4 oktober 2017 was wat de opkomst van de bewoners betreft een groot succes. Uit de Agniesebuurt, het Oude Noorden en de Provenierswijk waren bewoners gekomen. De bewoners uit de Provenierswijk konden hun ervaringen met de overstromingen en het water dat in de tuinen blijft staan, naar voren brengen. Dat is nodig omdat de situatie in de Hoevebuurt duidelijk maakt, wat er fout kan gaan als er niet vooraf wordt gemeten en onderzocht wat de consequenties zijn van de veranderingen en aanpassingen door de rioolvernieuwing en het aanbrengen van drainage.

Marcel van Winsen heeft nogmaals zijn voorstel voor het model om dergelijke projecten goed uit te voeren uitgelegd. Bovendien heeft hij opnieuw gepleit om de start van de rioolvernieuwing in de Agniesebuurt uit te stellen. Dat was al afgesproken in het gesprek met wethouder Eerdmans op 6 september 2017.

De resultaten van de bijeenkomst zijn nogal onduidelijk. Ongetwijfeld zal dit in de komende periode helder worden. Nu al is gebleken dat het project in de Agniesebuurt zeker niet zal starten. Er moet eerst nog heel wat onderzoek worden verricht.

Wethouder Eerdmans heeft de groep bewoners uit de drie wijken gevraagd onder leiding van Gerda Velthoer verder te spreken over de ontwikkelingen en de te nemen stappen, inzake de waterproblemen. Die groep heeft inmiddels de eerste vergadering achter de rug. Daar zijn enkele ambtenaren bijgepraat over de ontwikkelingen en speciaal de ideeën van de bewoners hierover. Dat gesprek heeft plaatsgehad op 28 september 2017 en heeft een vervolg gekregen op 1 november 2017.

Om maar eens eenvoudig te zeggen 'de materie is taai en nogal ingewikkeld', het is niet eenvoudig om tot snelle oplossingen te komen.

Toch moeten de problemen worden aangepakt, want onzekerheid en voortdurende wateroverlast of dreiging van het droogvallen van funderingspalen is niet acceptabel.

Wordt vervolgd.

Bewonersvereniging Provenierswijk

De Hoevebrugsche bierbrouwerij: de kleinste in Nederland

Tekst en fotografie Mishu Westerveld

Nederlands kleinste brouwerij is te vinden in de Provenierswijk! Peter Coppoolse (35) en Martijn Blokhuis (40) zijn ruim twee jaar geleden begonnen met het brouwen van bier. Eerst thuis en nu 1,5 jaar in hun kleine brouwerijtje naast/boven café Walenburg.

'Ze zijn ooit begonnen op twee locaties. Martijn woont aan de ene kant van de Spoorsingel en Peter woonde tot voor kort aan de andere kant. Bij Martijn thuis werd in een kleine ketel gebrouwen. Na het brouwen werd het brouwsel de Hoevebrug over getild om te gisten in Peters huis. Zijn huis beschikte over een stabiel klimaatstelsel, dat is beter voor het gistproces. Nadat het jonge bier was uitgist, ging het over de brug terug naar Martijns huis om gebotteld te worden. Omdat de Hoevebrug de verbindende factor was tussen de twee brouwerijlocaties, besloten ze het bier de naam 'Hoevebrugsch' te geven.

Hobby

Bierliefhebber en eigenaar van café Walenburg, Vincent Bek, volgde hun proces met veel belangstelling. De heren hebben hem in hun enthousiasme mee kunnen nemen, waardoor ze de mogelijkheid kregen om in de ruimte naast/boven het café hun brouwerij te vestigen. 'Alle credits voor Vincent. Zodoende konden wij van hobbyniveau naar amateurniveau, nou ... amateur-plusniveau misschien. Ach, wij brouwen gewoon lekker bier, dat is wat we doen', vertelt Peter met een glimlach. 'We hebben een volledige accijnsvergunning, dus we hebben het hele brouwproces in eigen hand. We zijn hoogstwaarschijnlijk de kleinste brouwerij van Nederland. Een microbrouwerij op kleine schaal in de Provenierswijk. We doen dit maar 1 keer in de week, naast ons reguliere werk. De kwaliteit is belangrijker dan de kwantiteit. De capaciteit van de brouwketels is zo'n 150 flesjes per keer. We zouden een oplage van maximaal 300 flesjes op een avond kunnen maken.'

Het hele proces van gisten, lageren, hergisten en op fles rijpen duurt ongeveer twee à drie maanden. Ze willen het lokaal houden, dus in de Provenierswijk en net daar buiten. Momenteel is het bier alleen verkrijgbaar in café Walenburg, bistronomie Le Nord, café De Ridder en café Faas. Daar komt binnenkort restaurant Blij nog bij wellicht en nog een paar zaken in de buurt, maar daar houdt het wel mee op. 'Het moet een hobby blijven', zegt Martijn.

Blond bier

Leuk detail is dat het eerste commercieel verkochte doosje Hoevebrugsch gekocht werd door iemand van de Spoorsingel die ging verhuizen. Hij wist dat de nieuwe bewoner een liefhebber van speciaal bier was en heeft het

Het brouwproces

Eerst wordt de gedroogde mout (graan) door de molen vermalen, dit heet schroten. Dit wordt gedaan zodat de mout het zetmeel los kan laten. Dan wordt het kaf van het koren gescheiden. Vervolgens wordt de verschrote mout met water vermengd en volgt het een bepaald tijdschema op verschillende temperaturen, dit heet maischen. Het zetmeel wordt tijdens het maischen omgezet in vergistbare suikers en onvergistbare suikers, die voor de zoete smaak zorgen. Aan het einde van het maischproces wordt het mengsel geklaard. Alle vaste bestanddelen die er nog in rondrijven (eiwitstol) worden eruit gefilterd. Wat er dan overblijft wordt wort genoemd. Na het klaren wordt de wort zo'n anderhalf uur gekookt. Tijdens het koken wordt er hop toegevoegd, kruiden of andere smaakmakers zoals fruit. Na

Foto boven: Peter (links) en Martijn (rechts) in hun Hoevebrugsche Bierbrouwerij.
Foto onder: De kruiden die worden gebruikt in het Hoevebrugsch blond bier.

voor de nieuwe bewoner achtergelaten. Een perfecte bestemming voor het eerste doosje van een biertje uit de buurt!

Hoevebrugsch heeft tot nu toe één variant en dat is blond bier. Blond bier is vol en wat zoeter van smaak. Ook door het type gist wordt de smaak bepaald. Ze blijven sleutelen aan de smaak, want bier is nooit helemaal af. Daarnaast zijn de heren begonnen aan het samenstellen van een tweede recept voor bier van het type 'Saison'. Ze kunnen het resultaat telkens pas na twee à drie maanden proeven, dus het tempo is lekker langzaam. 'We willen gewoon lekker buurtbier maken'. Het etiket en het logo van Hoevebrugsch is ontworpen door Jeroen van As. Er komt binnenkort nog een mooi smeedijzeren uithangbord aan de gevel.

Peter en Martijn denken dat de onthulling van het bord een mooi moment is om een klein feestje te geven, waarschijnlijk in februari.

Voor meer informatie en om op de hoogte te blijven, kun je naar de facebookpagina: [Facebook.com/hoevebrugsch](https://www.facebook.com/hoevebrugsch). 'We zouden het heel erg leuk vinden als de hele buurt ons een like zou geven.'

het koken wordt het wort zo snel mogelijk teruggekoeld naar 20 °C (om de kans op een bacteriebesmetting te voorkomen) door koelspiralen in de wort te hangen, waar ijskoud water doorheen stroomt. Na het koelen wordt er gist en lucht toegevoegd. Gistcellen hebben zuurstof nodig voor hun reproductie. Vergistbare suikers uit het wort worden omgezet in alcohol, koolzuurgas en smaakstoffen. Daarna wordt het een tweede keer gegist en dat wordt lageren genoemd. De oude gistcellen blijven achter, want die geven nare smaakjes af. De reststoffen, de eiwitten zinken naar de bodem, daar wordt het bier helder van. Dan wordt het bier gebotteld (in flesjes gedaan). Vervolgens moet het hergisten in de fles, om koolzuur erin te krijgen. Daarna moet het bier enkele weken rijpen op 15 °C.

Schijndemocratie over de hele linie

Tekst: Jim Postma

Het is weer zo ver. De gemeenteraadsverkiezingen van onze stad op woensdag 21 maart 2018 zijn in aantocht. En dat is al aan alle verkiezings- en publiciteitstrommels te horen en te zien. Zoals de brief van wethouder Joost Eerdmans aan de bewoners van de Provenierswijk die recentelijk door de brievenbussen viel.

De suggestie van de wethouder van Leefbaar Rotterdam is dat wij als bewoners van onze wijk meer te vertellen krijgen. Dat hebben wij met z'n allen in de afgelopen decennia al gemerkt. Wel luisteren wat wij over onze wijk te vertellen hebben, maar het absolute beslissingsrecht blijft in handen van 'volksvertegenwoordigers' op het stadhuis. Of landelijk gezien op het Binnenhof in Den Haag.

Zo ook de talloze 'inspraakavonden' die hier in de afgelopen jaren zijn georganiseerd. Je krijgt als wijkbewoner wel inspraak, maar totaal geen uitspraak. Zo'n 45 gemeenteraadsleden, die zelden of nooit in jouw wijk wonen, krijgen voor vier jaar het totale beslissingsrecht over alles wat er uiteindelijk te beslissen valt. Terwijl wij hier met z'n allen wonen. Dat heet dan in de volksmond 'democratie', maar je kunt beter spreken van 'schijndemocratie'.

Enkele voorbeelden hiervan zijn de aanleg van het Centraal Station met alle infrastructuur van dien. Dan de sloop en geplande hoogbouw van verzorgingstehuis De Provenier. En het dure miljoenenproject van het aan elkaar verbinden van onze prachtige singels. De meeste plannen zijn ons, ondanks dat wij graag wilden meedenken in positieve zin, door de strot geduwd.

Deskundigen

In onze wijk wonen en werken zeer deskundige wijkgenoten, die gemiddeld ver uitstijgen boven het eerste het beste gekozen gemeenteraadslid op het stadhuis. Onze al jarenlange trouwe 'deskundigen' hebben in de loop der tijd metershoge bezwaarschriften met veel kennis van zaken geproduceerd. Die zijn vervolgens met veel wijkpassie op het stadhuis gedeponereerd om daarna in veel gevallen nul op het rekest te krijgen. Hoe frustrerend! Een van de vele redenen waarom zeker een meerderheid van de bevolking - ook in de Provenierswijk - het vertrouwen in de politiek is kwijtgeraakt. Onder het motto van: 'Of je nu door de kat of de hond wordt gebeten, het blijft van hetzelfde laken een pak'.

Lokaal gezien met gemeentelijke 'blunderputten' van heb ik jou daar. Nationaal gezien met 'blunders van de bovenste plank', zoals het vormen van een 'Nationale Politie'. Een geldverslindende operatie die totaal is mislukt

Foto: Mick Somers

en waardoor de veiligheid in dit land, in steden en wijken zeer ernstig is benadeeld. Naast de constante bezuinigingen bij de politie als ordehandha-ver nummer 1.

Om over de uitholling bij onze nationale defensie maar helemaal te zwijgen. Met een helm voor twee soldaten, onbruikbare munitie en het afschaffen van tanks om enkele van die blunders te noemen.

Experiment

Vroeger hadden wij de deelgemeente met gekozen vertegenwoordigers met bevoegdheden, zeker niet optimaal, maar dat was democratisch gezien stukken beter dan de 'schijndemocratie' van ongrijpbare gebiedscommissies of wat dan ook. Nu wil wethouder Eerdmans als experiment wijkraden gaan instellen in Noord en in Feijenoord. Met slechts een adviserende rol naar het stadhuis.

Wijkbewoners of wijkraden moeten democratisch gezien juist veel meer beslissingsrecht krijgen. Dan pas praat je over een vorm van democratie in je eigen straat en wijk. Zo willen wij ons vertrouwde wijkpolitiebureau (zoals ooit op de Walenburgerweg) terug met voldoende menskracht. Met veel wijkagenten rondom de klok en met laagdrempelige aangiftelekken. Een instantie die buurtrechtspraak bevordert, voldoende groenvoorzieningen met bomen die een wijk weer 'leefbaar' maken en niet te vergeten sociale en gezondheidsinstanties in de wijk.

Tot slot inspraak en uitspraak op het stadhuis. Door per wijk een vertegenwoordiger te kiezen die als gemeenteraadslid alle belangen van onze wijk verdedigt. In samenspraak met die van andere wijken. Dit vereist dus een geheel andere aanpak van gemeenteraadsverkiezingen. Meer democratie en stukken minder 'stadhuisdictatuur'.

Uitnodiging voor de Nieuwjaarsreceptie

van de Bewonersvereniging Provenierswijk
en Stichting Stoer

vrijdag 5 januari 2018,
van 17.00 tot 19.00 uur
in de Waerschut

Iedereen is welkom!

Van Waerschutstraat 11, 3033 TL Rotterdam

Minibieb voor buiten

In oktober heeft een groepje kinderen van de BSO aan het Baljuwplein een Minibieb voor buiten beschilderd met boekenwormen. Zaterdag 18 november is deze buitenboekenkast opgehangen aan het hek bij het gemaal op het Baljuwplein. De Minibieb en de kinderboeken zijn geschonken door de openbare bibliotheek. Het idee is dat kinderen een boek lenen, lezen en dan ruilen voor een ander boek. Boeken van huis zijn ook welkom.